

การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรอาชีวศึกษาไทยด้วยการประเมินตาม IPORC Model เพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะและศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี
The Development of Thai Vocational Education Curriculum Quality through Evaluation
Based on the IPORC Model to Enhance Competencies and Competitive Potential in the
ASEAN Labor Market of Vocational Education Institutions in Pattani Province

ฮะฟิซุดดีน เจมู^{1*}

Hafizuddin Jeme^{1*}

^{1*}ปร.ด., รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี

^{1*}Ph.D., Deputy Director, Kanjanapisek Pattani Technical College

*Corresponding author, e-mail: Hafizuddin9644@gmail.com

(Received: November 12, 2025; Revised: March 5, 2026; Accepted: August 13, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เสริมสร้างสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่
การประกอบการในตลาดแรงงานอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดปัตตานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ IPORC
Model ซึ่งประเมินใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) (2) กระบวนการ (Process) (3) ผลผลิต (Output) (4) การ
สะท้อนผล (Reflection) และ (5) ปัจจัยบริบท (Contextual Factors) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 200 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.62 (S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดย (1) ด้านปัจจัยนำเข้า มี
ค่าเฉลี่ย 4.62 (S.D. = 0.47) สะท้อนถึงความพร้อมของทรัพยากรและบุคลากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างมี
ประสิทธิภาพ (2) ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 4.61 (S.D. = 0.49) แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ
ที่เน้นประสบการณ์จริงและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ (3) ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ย 4.58 (S.D. = 0.51) สะท้อนถึงการ
พัฒนาทักษะทางวิชาชีพและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น แม้ผู้เรียนบางส่วนยังขาดความมั่นใจในการประยุกต์ใช้จริงในระดับ
อาชีพและการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียน (4) ด้านการสะท้อนผล มีค่าเฉลี่ย 4.58 (S.D. = 0.50) ซึ่งสะท้อนถึงกลไกการ
ประเมินและการปรับปรุงการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และ (5) ด้านปัจจัยบริบท มีค่าเฉลี่ย 4.59
(S.D. = 0.48) สะท้อนถึงการบูรณาการความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการสนับสนุนจากชุมชน
และผู้ปกครอง โดยสรุป ผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพสูง จุดแข็งอยู่ที่การฝึกประสบการณ์จริงและการ
พัฒนาครูผู้สอน ส่วนประเด็นที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม คือ การสร้างความมั่นใจของผู้เรียนในการแข่งขันระดับอาเซียนและการ
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพหลักสูตร, ตลาดแรงงานอาเซียน, รูปแบบการประเมิน IPORC Mode

Abstract

This research aimed to develop the quality of an outcome-based vocational curriculum to enhance advanced professional competencies and entrepreneurial potential for competitiveness in the ASEAN labor market among vocational education institutions in Pattani Province. The study employed the IPORC Model as an evaluation framework, consisting of five components: (1) Inputs, (2) Process, (3) Output, (4) Reflection, and (5) Contextual Factors. The population consisted of 200 vocational certificate-level students from institutions in the three southern border provinces, with a sample of 40 respondents selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire, and data were analyzed using mean and standard deviation. The findings revealed that the overall evaluation results were at the highest level, with a mean score of 4.62 (S.D. = 0.49). When considered by component: Inputs had a mean score of 4.62 (S.D. = 0.47), reflecting strong readiness in resources and personnel; Process showed a mean score of 4.61 (S.D. = 0.49), indicating effective competency-based learning emphasizing real-world experience; Output had a mean score of 4.58 (S.D. = 0.51), demonstrating development in professional and collaborative skills, although some students lacked confidence in applying competencies in the ASEAN labor market; Reflection yielded a mean score of 4.58 (S.D. = 0.50), highlighting effective mechanisms for continuous improvement; and Contextual Factors received a mean score of 4.59 (S.D. = 0.48), reflecting strong industry collaboration but limited parental and community engagement. In conclusion, the curriculum demonstrates high quality, with key strengths in experiential training and teacher development, while areas for improvement include strengthening students' confidence in ASEAN-level competitiveness and increasing community engagement.

Keywords: curriculum quality development, ASEAN labor market, IPORC evaluation model

บทนำ

การอาชีวศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจให้ประเทศในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในยุคที่ตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและการแข่งขันสูง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและดิจิทัลส่งผลให้ผู้เรียนต้องมีทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) และทักษะอ่อน (Soft Skills) เพื่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) จึงเป็นแนวทางสำคัญในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมทั้งสำหรับการทำงานจริงและการแข่งขันในบริบทอาเซียน (OECD, 2021; Spady, 1994)

อย่างไรก็ตาม สภาพปัจจุบันของอาชีวศึกษาไทยยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ทั้งด้านคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ความทันสมัยของเนื้อหาและทักษะครูผู้สอน การขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับภาคอุตสาหกรรม รวมถึงความมั่นใจของผู้เรียนในการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียนที่ยังอยู่ในระดับจำกัด โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ซับซ้อน ปัญหาเหล่านี้ทำให้การพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการแรงงานยังไม่บรรลุผลอย่างเต็มที่ (OECD, 2021; Fitriyanti et al., 2021)

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว การนำ IPORC Model มาประยุกต์ใช้ถือเป็นแนวทางสำคัญ กรอบการประเมินนี้สามารถครอบคลุมทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ การสะท้อนผล และปัจจัยบริบท ทำให้สามารถชี้จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางปรับปรุงหลักสูตรได้อย่างครบวงจร นอกจากนี้ การบูรณาการแนวคิด Work-Based Learning (WBL) และความร่วมมือ

ระหว่างภาครัฐ-เอกชน ยังช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและเชื่อมโยงกับความต้องการจริงของตลาดแรงงานในยุค Industry 4.0 (Schlattmann, 2025)

ด้วยบริบทดังกล่าว งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรอาชีวศึกษาไทยในจังหวัดปัตตานี โดยใช้กรอบ IPORC Model เป็นแนวทางหลัก เพื่อตอบคำถามสำคัญเกี่ยวกับความสามารถของหลักสูตรในการสร้างสมรรถนะและศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียน ตลอดจนระบุจุดที่ควรปรับปรุงเพื่อเสริมความมั่นใจของผู้เรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้ในอาชีพจริงและการแข่งขันในระดับภูมิภาค

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดแรงงานอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ IPORC Model

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานศึกษาอาชีวศึกษา 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ 1) วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก จังหวัดปัตตานี 2) วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี 3) วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี 4) วิทยาลัยการอาชีพสายบุรี 5) วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี และ 6) วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี รวมจำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามกรอบแนวคิด IPORC Model 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต การสะท้อนผล และปัจจัยบริบท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดแรงงานอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรตามกรอบ IPORC Model 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) (2) ด้านกระบวนการ (Process) (3) ด้านผลผลิต (Output) (4) ด้านการสะท้อนผล (Reflection) และ (5) ด้านปัจจัยบริบท (Contextual Factors) ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้และแนวทางแก้ไข ลักษณะคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการหลังการทดลองใช้หลักสูตร โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1) หลังจากการทดลองใช้หลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็น 2) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (ตอนที่ 3) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดแรงงานอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ครอบคลุมทั้ง 5 ด้านตามกรอบแนวคิด IPORC ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียน ผลผลิต การสะท้อนผล และปัจจัยบริบท โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์แต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ผลการประเมินในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.62 (S.D. = 0.47) ซึ่งจัดอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเห็นว่าหลักสูตรมีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรและบุคลากรอย่างเหมาะสม รายการที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.74 คือ "การฝึกอบรมและพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้และทักษะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอาเซียน" สะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจของสถานศึกษาในการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ที่ทันสมัยและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานจริง อย่างไรก็ตาม รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 4.58 คือ "ผู้สอนมีความรู้และทักษะที่ทันสมัยตรงกับสาขาอาชีพ" แม้จะยังอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนบางส่วนอาจยังรู้สึกถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของครูยังมีช่องว่างในการพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีหรือสถานการณ์จริงในตลาดแรงงาน

2. ด้านกระบวนการ (Process) ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยรวม 4.61 (S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่ได้รับคะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.65 คือ "การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการประเมินตามสมรรถนะทางอาชีพ" "มีการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญจริงในสาขาอาชีพ" และ "หลักสูตรมีการส่งเสริมให้ฝึกงานในสถานประกอบการจริง" ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยเท่ากัน สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรได้เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะอย่างรอบด้าน ตรงกับแนวคิด Outcome-Based Education (OBE) อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม รายการที่ได้คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 4.52 คือ "การเรียนการสอนช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียน" แม้จะยังอยู่ในระดับดีมาก แต่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจของผู้เรียนบางส่วนว่าสิ่งที่เรียนจะสามารถนำไปใช้แข่งขันในระดับอาเซียนได้จริงหรือไม่ อาจเนื่องจากยังไม่มีโอกาสได้สัมผัสบริบทระดับภูมิภาคโดยตรง

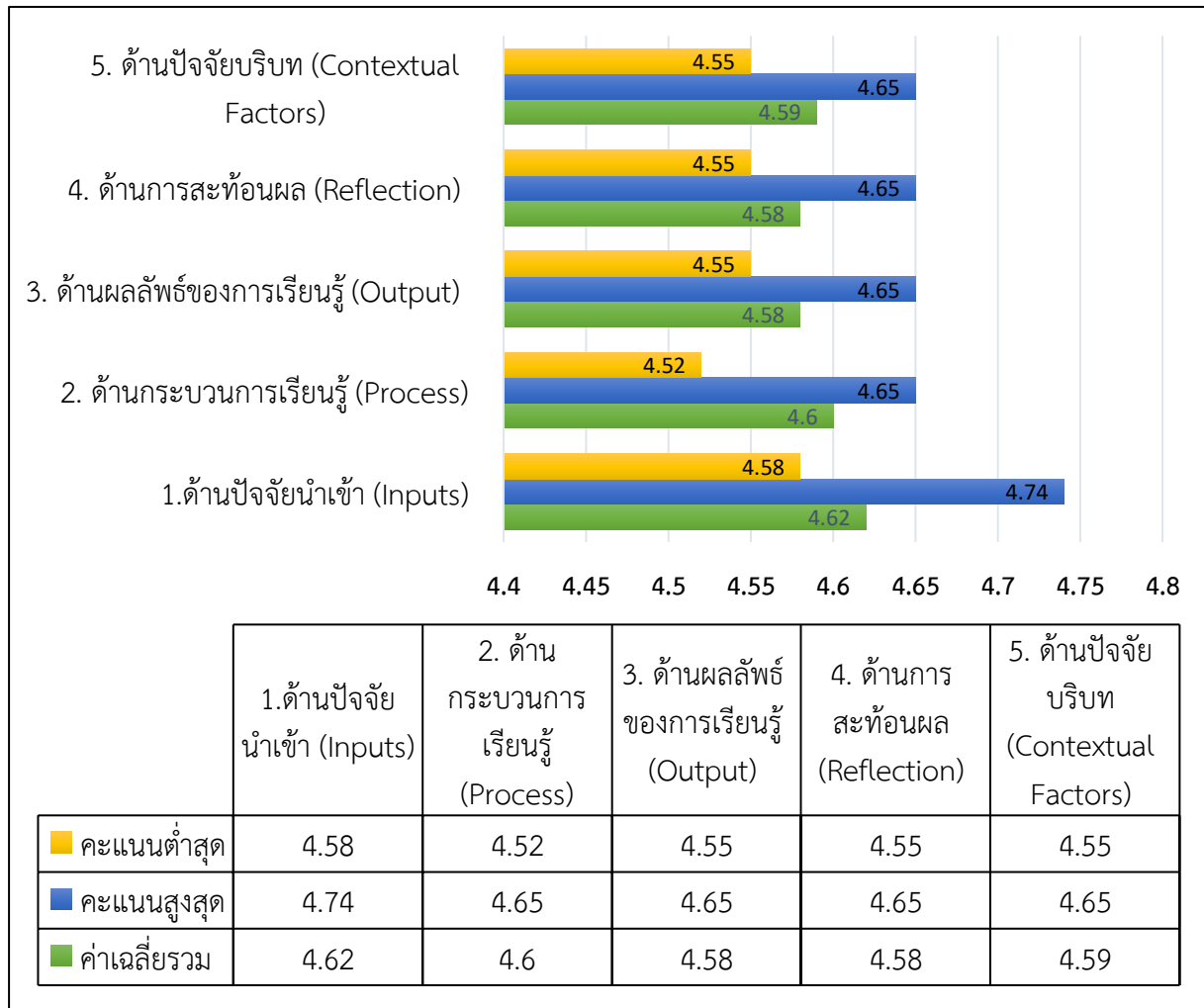
3. ด้านผลผลิต (Output) ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยรวม 4.58 (S.D. = 0.58) อยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่ได้รับคะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.65 คือ "หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมและทักษะการสื่อสารซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการทำงานในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในตลาดแรงงานที่ต้องการ Soft Skills อย่างมาก ในขณะที่รายการที่ได้คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 4.55 คือ "หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานอุตสาหกรรมในประเทศและต่างประเทศ" และ "หลักสูตรช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ" แม้ยังอยู่ในระดับดีมาก แต่สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังขาดความมั่นใจในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในบริบทของการทำงานหรือการประกอบอาชีพจริง อาจเป็นเพราะยังขาดประสบการณ์ภาคสนามหรือโอกาสทดลองทำธุรกิจจริง

4. ด้านการสะท้อนผล (Reflection) ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยรวม 4.58 (S.D. = 0.50) จัดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่ได้คะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.65 คือ "มีการสะท้อนผลของผู้เรียนเพื่อนำไปปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบการจัดการเรียนรู้" สะท้อนถึงกลไกการประเมินภายในที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีผลต่อการพัฒนาหลักสูตร รายการที่ได้คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 4.55 คือ "การสะท้อนผลของผู้สอนนำไปปรับการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน" และ "การสะท้อนผลส่งต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในระยะยาว" บ่งชี้ว่าผู้เรียนอาจยังไม่เห็นผลลัพธ์จากการสะท้อนความคิดเห็นอย่างชัดเจน หรืออาจยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงในการสอนหลังจากให้ข้อเสนอแนะ

5. ด้านปัจจัยบริบท (Contextual Factors) ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยรวม 4.59 (S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่ได้คะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.65 คือ "หลักสูตรมีการบูรณาการความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่" สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีความเชื่อมโยงกับภาคเอกชนและความต้องการในพื้นที่จริงอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม รายการที่ได้คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 4.55 คือ "การสนับสนุนจากชุมชนและผู้ปกครองต่อการพัฒนาหลักสูตร" และ "มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร" แสดงให้เห็นว่ายังมีช่องว่างในการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบการในตลาดแรงงานอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี

จากผลการประเมินทั้ง 5 ด้านของหลักสูตรอิงผลลัพธ์ พบว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด โดยด้านปัจจัยนำเข้าได้รับคะแนนสูงสุดจากการฝึกอบรมครู (4.74) ส่วนรายการที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือความรู้ของครูที่ตรงกับอาชีพ (4.58) ด้านกระบวนการเรียนรู้โดดเด่นเรื่องการฝึกงานจริง (4.65) แต่ยังคงพัฒนาเรื่องการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียน (4.52) ด้านผลผลิตเน้นทักษะการทำงานร่วมกัน (4.65) แต่ยังคงขาดความมั่นใจในการประกอบอาชีพ (4.55) ส่วนด้านการสะท้อนผลและบริบทแสดงถึงความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมได้ดี (4.65) แต่ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและครูผู้สอนในการปรับปรุงหลักสูตร (4.55) สะท้อนว่าหลักสูตรมีคุณภาพโดยรวมดีมาก แต่ยังมีจุดที่ควรปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาพ 1 ผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบอาชีพในตลาดอุตสาหกรรมอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี

จากผลการประเมินทั้ง 5 ด้านของหลักสูตรอิงผลลัพธ์ พบว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด โดยด้านปัจจัยนำเข้าได้รับคะแนนสูงสุดจากการฝึกอบรมครู (4.74) ส่วนรายการที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือความรู้ของครูที่ตรงกับอาชีพ (4.58) ด้านกระบวนการเรียนรู้โดดเด่นเรื่องการฝึกงานจริง (4.65) แต่ยังต้องพัฒนาเรื่องการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียน (4.52) ด้านผลลัพธ์เน้นทักษะการทำงานร่วมกัน (4.65) แต่ยังขาดความมั่นใจในการประกอบอาชีพ (4.55) ส่วนด้านการสะท้อนผลและบริบท แสดงถึงความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมได้ดี (4.65) แต่ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและครูผู้สอนในการปรับปรุงหลักสูตร (4.55) สะท้อนว่าหลักสูตรมีคุณภาพโดยรวมดีมาก แต่ยังมีจุดที่ควรปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะสูงทางอาชีพสู่การประกอบอาชีพในตลาดแรงงานอาเซียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ IPORC Model พบว่าหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมีความเหมาะสมและศักยภาพในการส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยการประเมินได้ดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิด IPORC ซึ่งครอบคลุม 5 องค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผู้วิจัยพบว่า ผลการประเมินหลักสูตรในด้านปัจจัยนำเข้าได้รับการประเมินในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของสถานศึกษาในด้านทรัพยากรและบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนา

ครูผู้สอนให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในระดับอาเซียน การให้ความสำคัญต่อการฝึกอบรมครูที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และสมรรถนะวิชาชีพ ถือเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในสายอาชีพได้อย่างชัดเจน

การพัฒนาครูไม่ควรถูกมองเป็นเพียงการจัดอบรมเพื่อเติมเต็มองค์ความรู้เท่านั้น แต่ควรเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงของทักษะแรงงานในยุคดิจิทัล แนวคิดข้างต้นสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการเชิงวิชาชีพของ Guskey (2002) ที่ระบุว่า การพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงในความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ในทำนองเดียวกัน Chen et al. (2023) พบว่าครูที่ผ่านการอบรมเชิงระบบภายใต้แนวคิด Outcome-Based Education (OBE) มีความสามารถเพิ่มขึ้นในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 Ismail et al. (2022) ในประเทศมาเลเซีย ยังรายงานว่าการฝึกอบรมครูด้านการงานเป็นทีมและความสามารถข้ามวัฒนธรรม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในกลุ่มนักเรียนสายอาชีพได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกัน Del Rosario และ Santos (2023) จากฟิลิปปินส์ พบว่าอัตราการสอบผ่านสมรรถนะพื้นฐานของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหลังจากมีการปรับใช้หลักสูตร CLOs ควบคู่กับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ Watson (2020) ชี้ว่าการพัฒนาครูอาจไม่มีประสิทธิภาพหากขาดทักษะเฉพาะด้านที่ลึกซึ้ง โดยเฉพาะในเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบใหม่ ในขณะที่ Rahman et al. (2023) จากอินโดนีเซีย แสดงให้เห็นว่านักเรียนสายอาชีพที่เรียนกับครูซึ่งผ่านการพัฒนาตามแนวทาง CLOs มีพัฒนาการด้านสมรรถนะวิชาชีพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การพัฒนาครูในระดับอาเซียนควรส่งเสริมให้มีระบบความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น การแลกเปลี่ยนครูผู้สอน การฝึกอบรมข้ามสถาบัน เพื่อให้ครูได้เรียนรู้บริบทหลากหลายและเข้าใจแนวโน้มของตลาดแรงงานในภูมิภาคอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงมีความเห็นสรุปว่า ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในสายอาชีพไม่ได้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างหลักสูตรเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับตัวครูซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แปรรูปหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน

นอกจากมุมมองทางวิชาการแล้ว หลักคำสอนของศาสนาอิสลามก็ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการแสวงหาความรู้ โดยมีอายะห์ในอัลกุรอานที่กล่าวไว้ว่า: ดังที่กล่าวไว้ในอัลกุรอาน ซูเราะฮ์ อัลมูญาดะละฮ์ อายะห์ที่ 11

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ۚ ۝ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ

(อัลลอฮ์จะทรงยกฐานะบรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ที่ได้รับความรู้ให้สูงขึ้นเป็นลำดับ ๆ และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้ในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ) (อัลกุรอาน, 58:11)

สะท้อนให้เห็นว่าความรู้เป็นปัจจัยที่ได้รับคุณค่าอย่างสูงในหลักคำสอนอิสลาม การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และจิตวิญญาณแห่งการสอน จึงมิใช่เพียงหน้าที่ทางวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังสอดคล้องกับหลักคำสอนทางศาสนาที่ให้คุณค่าต่อการรับใช้สังคมด้วยองค์ความรู้

2.ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) จากผลการศึกษา พบว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการประเมินตามสมรรถนะทางอาชีพ การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญจริง และการฝึกงานในสถานประกอบการจริง สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ตรงตามหลักการของ Outcome-Based Education (OBE) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้โดยประสบการณ์ (Experiential Learning Theory) ของ Kolb (1984) ที่เสนอว่าการเรียนรู้คือกระบวนการที่ความรู้เกิดขึ้นจากการแปรเปลี่ยนประสบการณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rahman et al. (2023) ที่พบว่าการฝึกงานในสถานประกอบการจริงและการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพของผู้เรียน โดยนักเรียนมีคะแนนการประเมินสมรรถนะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญภายในระยะเวลา 1 ปี

อย่างไรก็ตาม รายการที่ได้รับคะแนนต่ำสุดในระดับดีมาก คือ การเรียนการสอนช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียน ซึ่งสาเหตุอาจมาจากการที่ผู้เรียนยังขาดโอกาสสัมผัสกับสถานการณ์จริงในตลาดแรงงานอาเซียน แนวโน้มนี้สอดคล้องกับงานของ Nguyen (2021) จากเวียดนาม ที่ระบุว่าผู้เรียนที่จบจากหลักสูตรแบบ OBE มีอัตราการได้งานภายใน 6 เดือนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนในระบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกัน งานวิจัยของ Tay และ Lee (2022) จากสิงคโปร์ ชี้ว่าการนำ CLOs มาบูรณาการกับเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยพัฒนาความสามารถเชิงนวัตกรรมของ

ผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ในทางตรงกันข้าม Watson (2020) ตั้งข้อสังเกตว่าหากขาดการออกแบบกิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจนหรือระบบการสะท้อนผลที่เป็นรูปธรรม การฝึกงานอาจไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืนได้

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงไม่เพียงสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพ แต่ยังหล่อหลอมจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบและความใฝ่รู้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการยุคใหม่ ดังปรากฏในอัลกุรอาน ซูเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ อายะฮ์ที่ 105

﴿وَقُلْ أَغْمَلُوا فَسِيرَىٰ إِلَٰهِكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ﴾

(และจงกล่าวเถิดว่า: พวกเจ้าจงกระทำเถิด แล้วอัลลอฮ์จะทรงทอดพระเนตรการงานของพวกเจ้า รวมทั้งร่อซูลของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธา)

(อัลกุรอาน, 9:105)

สะท้อนถึงคุณค่าของการลงมือปฏิบัติจริงอันเกิดจากความศรัทธาและความรับผิดชอบ

3.การประเมินผลผลิต (Output) จากผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรมีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทักษะการทำงานเป็นทีมและทักษะการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสมรรถนะของ Spencer และ Spencer (1993) ที่นิยามสมรรถนะว่าเป็นลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ismail et al. (2022) ที่พบว่าการใช้แนวทาง OBE ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมและความสามารถข้ามวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น และงานของ Nguyen (2021) ที่ยืนยันว่าหลักสูตรที่เน้น CLOs ช่วยเพิ่มอัตราการได้งานของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนบางส่วนยังมีความไม่มั่นใจในความพร้อมของตนเองที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้โดยประสบการณ์ของ Kolb (1984) ที่เน้นว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงต้องประกอบด้วยประสบการณ์ตรง การสะท้อนคิด การสรุปแนวคิด และการทดลองนำไปใช้จริง หากผู้เรียนขาดประสบการณ์จริง กระบวนการเรียนรู้ก็อาจไม่สมบูรณ์ งานวิจัยของ Tay และ Lee (2022) แสดงให้เห็นว่าการบูรณาการ CLOs กับเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มศักยภาพด้านนวัตกรรมของผู้เรียน แต่ก็ยังต้องเสริมด้วยกิจกรรมฝึกงานและโครงการภาคปฏิบัติเพื่อเพิ่มความมั่นใจในการประกอบอาชีพจริง

ผู้วิจัยเห็นว่าหลักสูตรนี้พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การสร้างความมั่นใจของผู้เรียนในการนำทักษะไปใช้จริงยังเป็นจุดที่ต้องเสริมสร้างด้วยการเพิ่มโอกาสฝึกปฏิบัติในบริบทจริง สอดคล้องกับหลักคำสอนในอัลกุรอาน ซูเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ อายะฮ์ที่ 105 ที่เน้นย้ำถึงคุณค่าของการกระทำจริงอันเป็นการแสดงออกของความศรัทธาและความรับผิดชอบ (อัลกุรอาน, 9:105)

ดังที่ระบุไว้ในอัลกุรอาน

﴿وَقُلْ أَغْمَلُوا فَسِيرَىٰ إِلَٰهِكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ﴾

(และจงกล่าวเถิดว่า ‘พวกเจ้าจงกระทำเถิด แล้วอัลลอฮ์จะทรงทอดพระเนตรการงานของพวกเจ้า รวมทั้งร่อซูลของพระองค์และบรรดาผู้ศรัทธา’)

(อัลกุรอาน, 9:105)

อายะฮ์นี้เน้นย้ำถึงคุณค่าของ การกระทำจริงที่เป็นการแสดงออกของความศรัทธาและความรับผิดชอบ ผู้เรียนจึงควรได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทางทฤษฎี เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะที่แท้จริงและจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

4.ด้านการสะท้อนผล (Reflection) ผลการศึกษากการประเมินกระบวนการสะท้อนผลของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นและประเมินเนื้อหา แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการสะท้อนผลของ Dewey (1933) ที่กล่าวว่า การสะท้อนผลคือกระบวนการคิดอย่างมีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อวิเคราะห์และหาข้อสรุปซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในอนาคต งานวิจัยของ Del Rosario และ Santos (2023) จากฟิลิปปินส์ ยืนยันประเด็นนี้เช่นกัน โดยพบว่าการนำ

ความคิดเห็นของผู้เรียนไปปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบส่งผลให้อัตราการสอบผ่านสมรรถนะพื้นฐานของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในด้านการสะท้อนผลของผู้สอนยังพบข้อจำกัดบางประการ ซึ่งสะท้อนถึงความไม่มั่นใจของผู้เรียนในประสิทธิภาพของกระบวนการสะท้อนผลในฝั่งผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rahman et al. (2023) ที่เน้นย้ำว่าหากกระบวนการสะท้อนผลไม่มีการนำไปปรับใช้จริง จะส่งผลให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจและกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนหยุดชะงัก

ผู้วิจัยเห็นว่าการสะท้อนผลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตร แต่ต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบและมีความจริงจังในฝั่งผู้สอนในการรับฟังและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังปรากฏในอัลกุรอาน ซูเราะฮ์อัลฮัจญ์ อายะฮ์ที่ 46 ที่กล่าวถึงความสำคัญของการใคร่ครวญคิดพิจารณาต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ (อัลกุรอาน, 22:46) ซึ่งสะท้อนว่าการสะท้อนผลไม่ใช่เพียงขั้นตอนทางทฤษฎี แต่เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

"أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ"

"พวกเขาไม่คิดใคร่ครวญคำพูดหรือ หรือว่าพวกเขาได้รับสิ่งใดที่บรรพบุรุษของพวกเขาไม่เคยได้รับมาก่อน"

อายะฮ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์และการสะท้อนผลต่อสิ่งที่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงในชีวิตและการกระทำ การสะท้อนผลจึงไม่ใช่เพียงขั้นตอนทางทฤษฎีแต่เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.ด้านปัจจัยบริบท (Contextual Factors) ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงความเข้มแข็งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่ได้รับคะแนนสูงสุด ตรงกับแนวคิดของ OBE ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม ยังพบช่องว่างสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งได้รับคะแนนต่ำสุด แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากทฤษฎีระบบนิเวศ (Ecological Systems Theory) ของ Bronfenbrenner (1979) ที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมรอบตัว ซึ่งรวมถึงครอบครัวและชุมชน งานวิจัยของ Nguyen (2021) ในเวียดนามพบว่าการบูรณาการความคิดเห็นจากชุมชนและผู้ปกครองในการพัฒนาหลักสูตรช่วยเพิ่มอัตราการดำเนินงานของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่งานวิจัยของ Zulkifli และ Jamaludin (2022) ในมาเลเซียเน้นย้ำว่าหลักสูตรที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและบริบททางสังคมของท้องถิ่น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตจริง นอกจากนี้ Hassan et al. (2022) ยังรายงานว่าการพัฒนาหลักสูตรโดยมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองสามารถเสริมสร้างสมรรถนะและการปรับตัวของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

ผู้วิจัยเห็นว่าการบูรณาการความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา แต่ความท้าทายที่สำคัญคือการขยายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างหลักสูตรที่ผสมผสานความต้องการของทุกภาคส่วนได้อย่างสมดุลและยั่งยืน ดังปรากฏในอัลกุรอาน ซูเราะฮ์อัลอันฟาล อายะฮ์ที่ 53 ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงตนเองอันเป็นเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงในสังคม (อัลกุรอาน, 8:53) ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของผู้ปกครองและชุมชนที่ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและผู้เรียนให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพ

"مَا كَانَ لِلَّهِ لِيُغَيِّرَ نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ"

"อัลลอฮ์จะไม่เปลี่ยนแปลงความเมตตาที่พระองค์ประทานแก่ประชาชนเว้นแต่พวกเขาจะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่อยู่ในตัวเอง"

อายะฮ์นี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงตนเองและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของผู้ปกครองและชุมชนที่ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและผู้เรียนให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบแนวคิด IPORC Model โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.62 (S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.62) รองลงมาคือด้านกระบวนการ (4.61) ด้านปัจจัยบริบท (4.59) ด้านผลผลิตและด้านการสะท้อนผล (4.58 เท่ากัน) ตามลำดับ จุดแข็งสำคัญของหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงผ่านการฝึกงานในสถานประกอบการ การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร กลไกการสะท้อนผลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ ส่วนประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ได้แก่ ความมั่นใจของผู้เรียนในการนำทักษะไปแข่งขันในตลาดแรงงานระดับอาเซียน ความพร้อมในการประกอบอาชีพและเป็นผู้ประกอบการ ประสิทธิภาพของการสะท้อนผลในฝั่งผู้สอน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้พัฒนาหลักสูตรควรนำผลการประเมินตาม IPORC Model มาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอาเซียน โดยเฉพาะในด้านการเสริมสร้างทักษะเชิงสมรรถนะ การฝึกประสบการณ์จริง และการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของนักเรียน เพื่อเพิ่มความมั่นใจและศักยภาพในการประกอบอาชีพจริง
- 1.2 สถานศึกษาควรขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Work-Based Learning (WBL) และการฝึกงานจริง ตลอดจนสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของแรงงานและบริบทท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดอื่นหรือภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์ระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ ได้
- 2.2 ควรดำเนินการวิจัยเชิงทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิผลของการปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะ และติดตามผลการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของนักเรียนในระยะยาว เพื่อประเมินว่าการปรับปรุงหลักสูตรสามารถเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันในตลาดแรงงานอาเซียนได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Chen, X., Liu, Y., & Zhang, H. (2023). Implementing outcome-based education in vocational colleges: Effects on teachers' instructional design competencies. *Journal of Vocational Education & Training*, 75(3), 412-428.
- Del Rosario, P., & Santos, M. (2023). Continuous curriculum improvement through learner feedback: Evidence from competency-based assessment reform in Philippine technical education. *Asia Pacific Journal of Education*, 43(2), 233-249.
- Dewey, J. (1933). *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. D.C. Heath and Company.

- Fitriyanti, N., Widodo, W., & Sumarno. (2021). Strengthening vocational education curriculum through industry collaboration to improve graduates' competitiveness in ASEAN labor markets. *Journal of Technical Education and Training*, 13(2), 45-56.
- Guskey, T. R. (2002). Professional development and teacher change. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 8(3), 381-391.
- Hassan, R., Karim, N., & Abdullah, S. (2022). Community engagement in vocational curriculum development: Impacts on student adaptability and employability. *International Journal of Technical and Vocational Education*, 7(1), 55-70.
- Ismail, A., Hassan, R., & Ahmad, Z. (2022). Outcome-based education and cross-cultural competence in Malaysian TVET institutions. *Journal of Technical Education and Training*, 14(2), 101-115.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Nguyen, T. H. (2021). Graduate employability under outcome-based vocational education reform in Vietnam. *International Journal of Educational Development*, 82, 102-118.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *OECD skills outlook 2021: Learning for life*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/0ae365b4-en>
- Rahman, M. A., Yusuf, N., & Salleh, M. (2023). Curriculum learning outcomes (CLOs) and competency achievement in Southeast Asian vocational education. *Journal of Technical Education and Training*, 15(1), 77-94.
- Schlattmann, J. (2025). Work-based learning and public-private partnerships in Industry 4.0: Implications for vocational education reform. *International Journal of Vocational Education and Training Research*, 11(1), 1-12.
- Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*. American Association of School Administrators.
- Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for superior performance*. John Wiley & Sons.
- Tay, L., & Lee, K. (2022). Integrating digital technologies with curriculum learning outcomes to enhance innovation competencies in technical education. *Computers & Education*, 182, 104-121.
- Watson, J. (2020). Rethinking work-based learning in vocational education: Challenges in digital-era implementation. *International Journal of Training Research*, 18(2), 145-160.
- Zulkifli, M., & Jamaludin, H. (2022). Local culture integration in vocational curriculum design: Implications for sustainable skills development. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 19(2), 89-108.